

Festival ruských a sovětských her

SVITAVY 72

ZPRAVODAJ DIVADELNÍ PŘEHLÍDKY 18. XI. 1972

18. listopadu
Divadelní soubor Tyl JKP Čelákovice
N. V. Gogol:
ZENITBA

19. listopadu
Divadelní soubor sovětské vojenské
posádky
A. Makajenok:
TRIBUNÁL

25. listopadu
Divadelní soubor ZK Máj Hronov
A. N. Ostrovskij:
POZDNÍ LÁSKA

1. prosince
Divadelní soubor Kulturního domu
ROH Dukla Pardubice
V. Korostyljev:
ČÁRY, MÁRY, FUK

2. prosince
Divadelní soubor Divadla Ivana
Olbrachtů Tábor
N. V. Gogol:
REVIZOR

8. prosince
Divadelní soubor Jirásek Domu
odborů Choceri
Maxim Gorkij:
VASSA ŽELEZNOVOVÁ

9. prosince
Divadelní soubor Osvětové besedy
Trnava-Kopánka
A. N. Ostrovskij:
POZDNÁ LÁSKA

28. prosince
Lidové divadlo JKP ROH Svitavy
K. Simonov:
RUSKÁ OTÁZKA

Svitavy, jak je známe z všedních dnů. Snímek: Zdeněk Holomý.

Vážení soudruzi a soudružky, milí divadelní přátelé!

Festival ruských a sovětských her je pro naše město Svitavy významnou politickou a kulturní událostí. Pro město Svitavy je konání tohoto Festivalu i velkým závazkem v tom smyslu, že chceme vytvořit pro všechny účastníky vřelé přijetí a důstojné prostředí.

Skutečnost, že myšlenka uspořádat Festival ruských a sovětských her v období Měsíce čs.-sovětského přátelství a oslav padesátého výročí vzniku SSSR vznikla z podnětu Lidového divadla ve Svitavách a OV SČSP, svědčí o tom, že máme v našem městě řadu iniciativních lidí, kteří mají dostatek vůle a chuti do angažované, ve-

řejně prospěšné činnosti. Jménem rady MěstNV ve Svitavách děkuji iniciátorům této akce i všem obětavým pracovníkům, kteří se podíleli na přípravě Festivalu a kteří tento Festival jistě dovedou ke zdárnému konci.

Občané našeho města budou mít příležitost zhlédnout v průběhu měsíců listopadu a prosince tr. hodnotné hry ruských a sovětských autorů v podání hostujících i našeho amatérského divadelního souboru. Na druhé straně je festival příležitostí pro divadelní soubory k uplatnění výsledků jejich pozitivní přípravy a umění. To nejdůležitější je však výslednici celé této čin-

nosti: pozitivní ideologické působení na naše občany, a to formou, která je sice velmi náročná, ale také velmi účinná.

Jménem rady MěstNV ve Svitavách a všech svitavských občanů srdečně vítám v našem městě účastníky Festivalu a přeji účinkujícím úspěch, divákům krásné kulturní zážitky a organizátorům, aby se vše podařilo podle jejich představ. Věřím, že se všem u nás bude líbit a že se do Svitav budou rádi vracet při dalších ročnících Festivalu.

Předseda MěstNV Ing. Jan Pešíl

VE ZNAMENÍ DRUŽBY

Divadlo Vítězného února v Hradci Králové si vytvořilo přátelský družební vztah k souboru sovětské vojenské posádky. V divadle pracuje odbočka SČSP, která právě tady našla jednu z možností pro své uplatnění. Profesionální herci jsou sovětským amatérům pečlivým a dobrým rádcem, pomáhají souboru v kostýmním a scénografickém vybavení. Je tomu i při inscenaci hry *Tribunál*, které se zúčastní delegace divadla, výtvarník divadla s. Josef Feuereisl pomůže souboru při přípravě hry na svitavském jevišti. Patronát má v tomto případě konkrétní tvůrčí formu. O sovětském souboru vám můžeme prozradit, že studuje další hry, např. i u nás známou aktovku A. P. Čechova *Medvěd*.

Divadlo Vítězného února věnuje ve svém repertoáru velkou pozornost sovětské a ruské dramatice. S hrou *Žuchovického Sami bez andělů* se zúčastnilo ostravské přehlídky angažované tvorby. Mimo to v podzimní sezóně uvádí dramatizaci nesmrtelného Puškinova *Evžena Oněgina*, hru z Velké vlastenecké války — *Stejnův Hotel Astoria*. V plánu této sezóny je i *Braginského a Rjazanovova Sůva*, současná sovětská komedie.

Snímek z inscenace sovětského vojenského souboru současně hry ukrajinského autora Alexandra Makgenoka *Tribunál*. Sovětská hra se obrací k době Velké vlastenecké války a přináší dramatický příběh z fašisty okupované vesnice. Soubor uvádí inscenaci 19. listopadu v 19.30 hodin.

Svitavy — Socha Osvobození. Snímek Zdeněk Holomýj.

Za předsednickým stolem

S Jiřím Karešem, předsedou řídicího výboru

Organizoval tak náročný Festival znamená velký časový i pracovní nárok na celý řídicí výbor. Kdy začal svou práci a jak jsou všechny přípravy organizovány?

Řídicí výbor je složen ze zástupců vyhlášovatelů na úrovni okresu. Jsou v něm zastoupeni i pracovníci Východočeského KNV a Krajského kulturního střediska v Hradci Králové a samozřejmě i Krajského výboru SČSP. Pracovat jsme začali koncem srpna. Ačkoli by se zdálo, že jde o velký předstih, ukazuje se, že akce podobného typu vyžaduje pravidelnou práci během celého roku.

A jaký je systém práce řídicího výboru?

Všechny organizační problémy neřešíme přímo ve výboru. Jsou ustaveny komise. Za jejich práci odpovídají jednotliví členové výboru. Největší nával práce je samozřejmě na organizační komisi, ale i všechny ostatní musí vykonat velký kus odpovědné práce. Jde nám o to, aby soubory, které do Svitav přijdou, zde dostaly všechnu potřebnou péči, organizace aby klapala do všech důsledků.

Jakých druhů spolupráce si nejvíce ceníte?

Je těžko odpovědět tak, abychom zvažili spravedlivě podíl každé spolupráce, za kterou jsme opravdu vděční. Chtěl bych zdůraznit např. pomoc patronátních závodů našeho okresu, které velice iniciativně pomáhají úspěchu přehlídky. Nemožu zapomenout ani podpory krajských orgánů,

Významné úkoly stojí před námi v oblasti internacionální výchovy pracujících. Jsme si vědomi toho, že proletářský internacionalismus je jednou z nej-mocnějších zbraní dělnické třídy celého světa v boji za socialismus.

Výcházíme z přesvědčení, že láska k socialistické vlasti a hluboké internacionální přesvědčení lidu jsou významnými hybnými silami při budování a upevňování socialismu, při rozvoji celé naší společnosti, při upevňování našeho socialistického tábora a všech pokrokových sil na světě.

(Z myšlenek XIV. sjezdu KSČ)

a to nejen v podobě finanční dotace, ale také v konkrétní pomoci při výběru souborů, při práci na propagaci přehlídky atd.

Co myslíte, že je třeba pro myšlenku Festivalu ruských a sovětských her ve Svitavách ještě třeba udělat?

Vyšly již některé články např. v *Pochodni*, byla relace ve Východočeském i státním rozhlasu, Festival byl ústřední radou zájmové umělecké činnosti zařazen do seznamu významných akcí k 50. výročí vzniku SSSR. Vyjde článek ve *Světě socialismu* atd. Domnívám se však, že zejména průběhu festivalu, jeho konkrétních výsledků, můžeme odpovědně k propagaci dále využít pro další ročníky této přehlídky.

Jaký výsledek od Festivalu očekáváte?

Věřím především v kvalitu představení, v to, že soubory dokážou, že ruská a sovětská dramatika je nedílnou a stále inspirující součástí amatérského repertoáru, nezbytnou součástí socialistické kultury. Zároveň doufám, že konání Festivalu připoutá pozornost mnoha představitelů stranických a státních orgánů. Nakonec záštita Ministerstva kultury ČSR, Východočeského KNV a samozřejmě i ústředních a krajských orgánů SČSP je toho dokladem. Doufám, že do Svitav si najdou cestu všichni ochotníci, kteří to s angažovaným uměním myslí doopravdy a kteří svůj vztah k Sovětskému svazu chtějí dokázat činy i v tomto oboru zájmové umělecké činnosti.

Ta naše láska k divadlu,
cit velký, stálý, čistý,
jako by každý z nás tam
na jevišti
měl kousek domova i s vůní
rodných stěn.
Tam se tak všechno všemu
podobá,
že okouzlen si myslíš:
v kterou chvíli mohou sem vejít
přes práh
moji milí,
i když je smrti vír stáh dávno
pod hladinu,
i když se vlastní rozlétlí
jak listí břízy v říjnu.

Kdo nám to říkal kdysi
o divadle,
že je to herbář pro iluze zvadlé,
měšťácké estétství a co tu
z něho zbylo,
jen jako z komína se po něm
zadýmilo
a naše divadlo nám velí:
vpřed a nezapomínat!

Josef Kainar

Dnes večer zhlédneme poslední divadelní představení Festivalu: Simonovu „Ruskou otázku“ v provedení členů Lidového divadla JKP ROH z našeho okresního města – ze Svitav. Dovolte mně, abych se při této příležitosti trochu zamyslel nad několika uplynulými týdny, ve kterých se uskutečnil Festival ruských a sovětských her.

Byl to 1. ročník této významné politicko-kulturní události a jsem přesvědčen, že v dalších letech se stane v oblasti ruské a sovětské dramaturgie stejně významnou celostátní kulturní přehlídkou, jako je např. Jiráskův Hronov. Svědčí o tom i všestranná podpora stranických a státních orgánů, návštěva představitelů našeho okresu i kraje, především přítomnost s. Františka Tesaře, člena ÚV KSČ a vedoucího tajemníka KV KSČ, s. Jana Pravdy, místopředsedy VČ KNV a vedoucího odboru kultury VČ KNV s. Jana Lemberka.

Ti všichni se vyslovili velice pochvalně o organizaci Festivalu, jejich díky patří i předsedovi ONV s. Jaromíru Prchalovi a předsedovi MěstNV s. ing. Janu Pešlovi a ostatním funkcionářům okresu i města, kteří připravili pro soubory opravdu důstojné a milé přivítání.

Musím rovněž poděkovat všem patronům, kteří se o soubory vzorně starali, snažili se jim ukázat alespoň některé zajímavosti našeho města i okresu.

Chtěl bych též touto cestou poděkovat všem organizátorům, dobrovolným pracovníkům, organizačnímu a koordinačnímu výboru, pracovníkům JKP ROH ze Svitav, kteří se zasloužili o tak velký úspěch 1. ročníku Festivalu.

Festival končí a my si uvědomujeme, že to byl náš malý a skromný přínos k důstojným oslavám 55. výročí VRSR, Měsíce čs.-sovětského přátelství a k 50. výročí vzniku SSSR. Byl to náš hold prvému socialistickému státu na světě, zemi, která před padesáti lety zvedla tak vysoko pochodní revoluce a osvobodila dělnickou třídu i rolnictvo od vykořisťování.

Ladislav Kadlec, místopředseda ONV Svitavy.

Zveme vás na národní festival 1973

Ústřední rada zájmové umělecké činnosti zařadila do programu celostátních a národních soutěží i přehlídek na rok 1973 Festival ruských a sovětských her ve Svitavách jako soutěžní přehlídku nejlepších inscenací ruských a sovětských autorů z jednotlivých krajů České socialistické republiky.

Obrácíme se touto cestou ke všem amatérským souborům, okresním i skrajským kulturním střediskům a jejich oborovým sekcím, abychom je seznámili s podmínkami výběru na tento festival v roce 1973.

Na Festival ruských a sovětských her vyberou nejlepší inscenaci ruské a sovětské hry jednotlivé krajské poroty, a to bez ohledu na to, jaké jiné soutěže se soubor s inscenací zúčastnil. Nejde tedy o zvláštní soutěž ve stupních okres, kraj, ústředí, ale o výběr nejlepšího představení v každém kraji bez ohledu i na typ sou-

boru, jeho věkové složení, zřizovatele atd. Jednotlivá krajská kulturní střediska ohlásí Řídícímu výboru nejpozději do 30. září 1973 své nejlepší inscenace, které budou zařazeny do programu Festivalu. Pořadatelé mají právo ve spolupráci s ústředními orgány pozvat na Festival zástupce Slovenské socialistické republiky nebo některý zahraniční soubor, který vystupuje s dobrou inscenací ruské nebo sovětské dramatiky.

Odborným garantem Festivalu ruských a sovětských her ve Svitavách je Ústav pro kulturně výchovnou činnost – útvar zájmové umělecké činnosti, jednotlivá krajská kulturní střediska jsou zodpovědná za výběr souborů ze svého kraje.

Pořadatelé spolu s Krajským kulturním střediskem v Hradci Králové se zavazují každoročně u příležitosti Festivalu uskutečnit seminární setkání ochotníků k některému z problémů v inscenování ruské a sovětské dramatiky.

Jsme rádi, že myšlenka, která vznikla ve Svitavách, byla ústředními orgány plně pochopena a získala veškerou odbornou, hmotnou i organizační podporu. Věříme, že myšlenka Festivalu bude trvalou inspirací pro celé naše amatérské divadelnictví, které má již tradici v uvádění dramatiky tohoto typu. Chceme, aby ve vzá-

jemné tvůrčí konfrontaci přístupů souborů ke hrám, v konfrontaci výsledků naší práce, získávala naše amatérská divadelní kultura nové zkušenosti a nová poučení.

Všichni organizátoři Festivalu, stranické a státní orgány okresu a města Svitav, všechny společenské organizace Národní fronty se zavazují, že budou vytvářet takové podmínky, aby Festival se stal ve Svitavách trvalou a pokrokovou tradicí, hrdě se hlásící k socialistickým tradicím naší kultury, k myšlenkám XIV. sjezdu Komunistické strany Československa.

50 LET SSSR

ZPRAVODAJ PŘEHLÍDKY č. 2

28. PROSINCE 1972

SVITAVY Festival

ruských a sovětských her

Poděkování sovětských vojáků z Vysokého Mýta

My, vojáci a herci Sovětské armády z Vysokého Mýta, vyjadřujeme naše velké, srdečně díky všem organizátorům Festivalu ruské a sovětské dramaturgie, kteří nám umožnili vystoupit před svitavským obcenstvem s divadelní hrou Tribunal.

Když jsme se setkali s organizátory a občany města, viděli jsme vzorné a milé hostitele. Sovětské lidi zde mají moc rádi, protože tak krásně přijali sovětské vojáky.

Přejeme vám, drazí přátelé, hodně svěžesti, zdraví a radosti ze života.

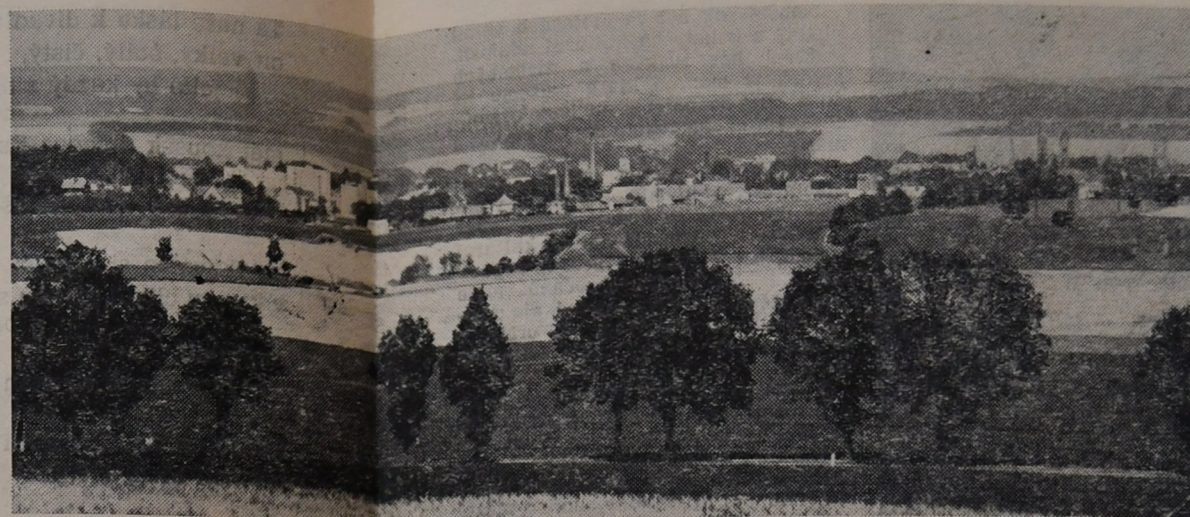
Ať stále žije věčné a nerozborné přátelství našich národů.

Sovětské vojáky z Vysokého Mýta.
Svitavy 19. 11. 1972.

Jiří Kareš na závěr Festivalu

Ke každému závěru nemá být příliš dovětků. Věc má ve svém výsledku mluvit sama za sebe. Přesto bych chtěl podtrhnout několik skutečností, které k dobrému výsledku jistě pomohly. Na prvním místě to je velká podpora stranických a státních orgánů okresu i kraje a závodů svitavského okresu, účinná spolupráce se společenskými organizacemi, s jejich pomocí jsme mohli zajistit tak rozsáhlou patronátní činnost a celou řadu dalších akcí. Chtěl bych poděkovat především divákům za stále zaplněné hlediště Lidového divadla, to jsme skutečně nečekali. Když jsme začínali s přípravami, právě z toho, jaká bude návštěva a divácký zájem, jsme měli největší strach. Výčet těch, kterým by měl Řídící výbor poděkovat je velký, věřím, že se spokojí s tím, že moje osobní díky patří jim všem. Děkuji za pochopení vedení mého pracoviště, funkcionářům městského a okresního národního výboru, stranickým funkcionářům, kteří nám celou dobu pomáhali.

Jsem rád, že se podařilo vytvořit celou řadu pevných organizačních vazeb, celou řadu přátelských vztahů, jsem rád, že se nám podařilo upevnit i tvůrčí spolupráci s krajskými odbornými orgány. To je vše dobrý základ pro příští ročníky této přehlídky, která se stává přehlídkou národní.

Celkový pohled na okresní město Svitavy a jeho okolí – Snímek Zdeněk Holomý

KRITICKÝM OKEM POROTY

Porota, která sledovala první ročník Festivalu ruských a sovětských her, ve svých závěrečných soudech nepřistupovala k jednotlivým představením s detailní analýzou. Snažila se sdělit základní pohledy na přínos inscenací a její interpretační problémy. Proto je možné po zhlédnutí

všech inscenací těsně před závěrem shrnout některé obecně platné postřehy.

Ruská i sovětská dramatika svým realistickým základem otevírá cestu k herecké tvorbě. Proto je možné tvrdit, že jsme zde viděli výraznější hereckou práci jednotlivců než výraznou práci režisérskou, práci nově hru vykládající a herecky i stylově vyrovnávající. Na příkladu zahajovacího představení souboru z Čelákovice jsme mohli potvrdit, že cesta hudební úpravy klasické předlohy je přitažlivá pro mladého herce. Dovoluje mu dokonce nahradit nezkušenost jeho mládí tím, že nechává herce mluvit jen za sebe, mimo dramatickou postavu. Není pak možné chtít po mladých hercích, aby vytvořili gogolovské typy do důsledku. Je zajímavé sledovat rostoucí podíl herce, který mládí tady na přehlídce. Ve slovenském představení Pozdní lásky tvořili mladí většinu souboru a dostávali se do rolí i věkově starších postav předlohy. Příznivě zjištění je v tom, že v souborech rozvíjejí systematicky jejich tvůrčí schopnosti, jejich technické znalosti. Pochopitelně ztvárnit realistickou hereckou postavu je úkol nad jiné složitý, vyžaduje značnou míru zkušenosti i životních zážitků. Závažné je to, jak mladý herec dokáže na tuto cestu hledání vykročit, jak brzo, s jakou kázní a důsledností.

Porovnání slovenského souboru z Trnavy se způsobem a temperametem sovětských herců ukazuje i národně rozdílné přístupy k dramatu, k textu i k pojetí postavy. U Slováků zvukomalebná řeč, sošnost ve výrazě, záměrná statická, u sovětského souboru dravý temperament, překypující pohyb, pevně daná nadsázka, podtržení psychického stavu. Nelze se však ubránit tvrzení, že toto pojetí je divácky přitažlivější, více strhuje i přes jazykovou různost interpretace. Sovětský soubor tak svým příkladem ukázal názorně, jaké jsou kořeny rus-

kého herectví, které v profesionální sféře dospělo k tak vysokým hodnotám.

Budeme-li právem tvrdit, že postava Chrapova z choceňské inscenace Vasy patřila k nejlepším na festivalu, vycházíme z toho, že herec tu objevil mnoho variant vztahů mezi svou postavou a ostatními, našel velice pestré vyjádření pro stavy této postavy, prokázal cit pro míru i pro styl. Stvořil tu zajímavou charakteristiku společenského typu, který Gorkij v dramatu zobrazil. Podobným příkladem je výkon Šablovové v hronevské inscenaci Pozdní lásky; realistický výkon svým pojetím posouvá do jiného úhlu výklad celé hry. V tomto směru měl soubor z Tábora také velké možnosti, nevyužil je však v plné síle, u všech postav. Přesto pojetí Chlestakova, zci-vilněné, opěně o slovní projev, dává podnět k tvůrčí diskusi, stejně jako dramaturgická úprava hry vynechávající celé druhé dějství.

Nejsmutněji dopadla scénografická stránka většiny představení, která byla málo vynalézavá, většinou se nesnažila vytvořit působivé prostředí doby. Určitý pokus zaznamenalo hronevské představení, které však postrádalo stylou jednodu. Sympatické na pardubické pohádce bylo jednak to, že si soubor svou výpravu vytvořil sám a pak také to, že nenabízel dětem falešný iluzionismus, uvolnil místo pro jejich fantazii, která není malá.

První ročník přehlídky přesvědčil porotu plně o tom, že ruská a sovětská dramatika je pevným základem pro amatérskou práci, dává velkou příležitost hercům, nutí je zvládat dokonale prvky divadelního řemesla, v dobrém slova smyslu učí a vychovává. Vede k pozornosti dobovým, společenským poměrům, je školou historického materialistického pohledu na minulost a samozřejmě, pokud se v příštích letech objeví ryze současné hry, přináší tematiku blízkou našim problémům a našim zkušenostem. (pp)

Upřímné díky za krásné přijetí našeho souboru KKP v Čelákovici. Přijeli jsme k vám rádi a s vědomím odpovědnosti, která nám připadla jako souboru, který zahajoval 1. ročník FRSD ve Svitavách.

Odjíždíme s pocitem, že naše opravdová snaha vás nezklamat, byla splněna a že jsme našli ve vás soudruhy, kteří dovedou vytvořit slavnostní prostředí s hřejivou srdečností.

Díky patří i porotě, která svou vysokou odborností zhodnotila naše představení a tím nám dodala odvalu a chuť do další tvůrčí práce.

A. N. Ostrovskij: Pozdní láska, ZK MAJ Hronov.

Děkujeme za krásné a milé prostředí. Bylo to u vás moc a moc pěkné.

A proto: že ta naše láska není žádný špás, sejdem se za rok zas a zas a zas.

25. 11. 1972.

Divadelní soubor KD ROH Dukla Pardubice. Z celého srdce děkujeme vám za milé a srdečné přijetí a za přátelské prostředí, které jste nám zde připravili.

Přejeme svitavskému Festivalu do budoucna mnoho úspěšných repríz.

1. 12. 1972.

Soubor Divadla I. Olbrachta Tábor.

Tak pevně jako tábořský hrad budiž naše přátelství.

2. 12. 1972.

Tuže pěkné to tu bylo, přijetí nás překvapilo. Zdravíme vás mocně! Jiráskovci z Chocně.

8. 12. 1972.

Z pamětní knihy Festivalu

I když jsem bohužel neviděl svitavský soubor, vyslovuji své srdečné blahopřání k akci tak významné, jako byl 1. ročník Festivalu ruské a sovětské dramatiky, na němž se soubor rovněž podílel. Věřím, že tato tradice se zachová a bude povzbuzením pro činnost vašeho souboru. Přeji vám mnoho radosti a úspěchů ve vaší tvůrčí práci.

Srdečně váš dr. V. Trapl,
člen FÚV SČSP a ČUV SDU.

Nikdy nezapudíme na překrásné dni ve Svitavách počas Festivalu ruských a sovětských hier. Tieto dni nám zostanú nadiho v pamäti. Vaše upřímné priateľstvo a pohostinnosť nás presvedčili o pevnej družbe našich dvoch národov a sú nám povzbudením pre našu ďalšiu ochotnícku činnosť.

Srdečná vďaka vám, priatelia.

Divadelný súbor OB Trnava-Kopánka.

9. 12. 1972.

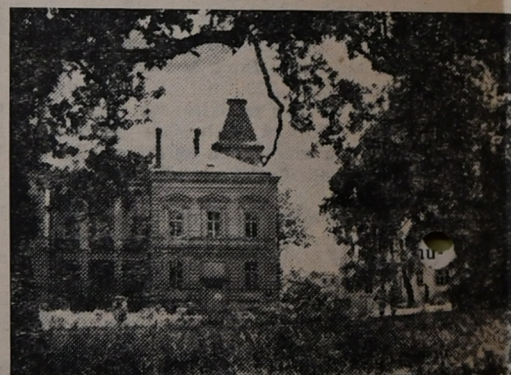
Ať žijí patroni přehlídky

Stačilo by možná znovu vyjmenovat všechny patrony, svitavské průmyslové, zemědělské závody a školy, kteří pomáhali přehlídce, a místo určené pro tento článek by se beze zbytku vyplnilo. Již to samo o sobě by dosvědčilo, že tak velký konkrétní zájem patronů se vidí na málokteré přehlídce.

Při každém děkování za práci nejde o děkovné formule a jejich květomluvu, ale o zhodnocení společenského přínosu té které práce. Nelze pominout fakt, že soubory z jiných krajů republiky tu měly možnost nahlédnout prostřednictvím patronů do světa práce a dovednosti okresu, který tvoří hranici mezi Čechami a Moravou, okresu, který za léta socialistického budování pronikavě mění svou tvář. Setkali se tu s mnoha lidmi, kteří po druhé světové válce přišli sem do opuštěných, dříve převážně německých továren, aby zde začali nový život socialistického státu. Přátelská setkání lidí, uskutečňovaná na poli jejich zájmů, mohou jen prohloubit spojení lidí žijících a pracujících v této zemi, mohou jim dávat novou radost a také pocit životního štěstí. Amatér, jehož jedinou odměnou je potlesk na jevišti, tu prostřednictvím svitavských patronátů dostal víc — potvrdilo se mu, že naše společnost uznává a váží si této zájmové práce, chápe ji jako plnohodnotnou součást našeho kulturního života.

Vzpomeneme-li si nesmělých počátků českého divadla vysoko v krkonošských horách, v údolních městečkách, kolik slziček prolily mladé herečky, než jim rodiče dovolili hrát divadlo, vzpomeneme-li těch, kteří v dramatických postavách promlouvali k divákům ve chvílích nejtěžších, za národnostního pronásledování, v době první republiky a za druhé světové války, kdy do seznamu divadelních funkcí patřil i ten, který dával bedlivý pozor na to, zda nejde policajt, uvidíme před sebou kus dějin této země, s jejímž pokrokem je divadlo spojeno. Svitavští patroni, lidé ze závodů, svou péčí o celou přehlídku plně potvrdili, jak je pracujícím naší země kultura drahá, jaký mají k ní opravdový a ničím nevynucovaný vztah.

Proto slovo děkujeme, které pronáší společně Řídící výbor přehlídky a všechny zúčastněné soubory, má smysl opravdu hlubokého prožitku té velké společenské hodnoty, kterou svým vztahem k divadlu a kultuře vůbec pracující svitavského okresu do pokladnice naší amatérské kultury vložili. Jejich zásluhou zůstane jméno Svitavy zapsáno do paměti souborů z Čelákovice, Pardubic, Tábora, Trnavy, Chocně, Hronova i do paměti vojáků sovětského vojenského souboru. Ti všichni říkají dnes na závěr: Ať žijí naši patroni!

Budova okresního národního výboru (nahore), záběr z města s pohledem na zbytky historické bašty (dole) — Snímky Zdeněk Holomý

Snímek z inscenace Gogolova Revizora v podání souboru z Tábora

ZÁZNAMY A POSTŘEHY

Vítání souborů, ať již to bylo na okresním národním výboru nebo v budově městského národního výboru, bylo pro soubory trvalým zážitkem. Každý soubor obdržel od patronů darem velkou vázu a členové souboru malé upomínky z keramiky. Každý přítel na přátelství a na úspěchy amatérského divadla zněl opravdově a srdečně ze strany souborů i patronů.

Občané města si zvykli každý pátek, v sobotu, někdy i v neděli na zvuk městského rozhlasu, který kolem desáté hodiny vítal příjezdějící soubor. Obětavé pracovníce odboru školství a kultury MěstNV zabezpečovaly tuto práci, která tvořila vlastně první dojem souboru při vjezdu do města a byla našimi hosty vysoko oceňována.

Většina společenského dění po divadelním představení, včetně hodnocení

souboru, se odehrávala v místnostech svitavské Slávie. Ve vyhrazených prostorech prvního patra předvedli zaměstnanci hotelu výbornou ukázkou toho, jak má vypadat pohostinství. Se společenskou vytříbeností obsluhy, která si svou úroveň dokázala zachovat i do časných hodin ranních, s kvalitou předkládaných nápojů a jídel. Také citlivě volená hudba spolupůsobila na dobrém vyznění každého večera. Tak se staly Svitavy i příkladem skutečně dobrého společenského zájmu, kam se budou dík pracovníkům hotelu lidé stále rádi vracet.

V průběhu Festivalu zahájilo ve Svitavách svou práci také okresní studio mladých amatérů. Na praktických příkladech chce spolu s lektorem studia Okresní kulturní středisko rozšířit základnu mládeže v souborech svého okresu.

Letošní rok byl ve Svitavách velmi plodný a bohatý na kulturní události. Festival her ruských a sovětských autorů je akcí, o které můžeme již dnes říci, že patří k nejlépe organizovaným akcím tohoto druhu v našem městě.

Vzhledem k bohaté tradici kulturního a zvláště divadelního života v našem městě je nedostatkem, že není v okresním městě vybudován kulturní stánek, který by svou úrovní odpovídal aktivitě a iniciativě občanů. Nejde jen o město Svitavy samotné, ale o celou spádovou oblast a při určitých příležitostech i o celý svitavský okres.

S velkým zájmem občanů se proto při projednávání volebního programu setkala uvažovaná výstavba okresního kulturního zařízení. O trvalém zájmu svědčí, že závody a organizace sdružují finanční prostředky spolu s městským národním výborem a ONV, pracující našich závodů uzavírají závazky na poskytnutí brigádnické pomoci, pracovní kolektivy poskytují peněžní příspěvky jako výtěžky mimořádných směn a sbírek. Velmi aktivně si počínají organizace ROH na závodech při přípravě těchto krásných příkladů společenské angažovanosti, která osvědčuje patriotismus ve vztahu k městu a okresu v tom nejpozitivnějším smyslu.

Chtěl bych také ocenit navšední starostlivost a péči, kterou přípravě výstavby kulturního zařízení věnují soudruzi Rudolf Zámečník, Alois Hejduk, Jos. Baroň, Vladimír Hupman a mnozí další. Akce má také plnou podporu Okresního národního výboru ve Svitavách.

Jestliže obstojíme ve velké konkurenci dalších měst, uchazečů o výstavbu kulturního zařízení, při řízení v Praze, a budeme-li moci stavět, věřím, že najdeme podporu u všech našich občanů a dovedeme dílo ke zdárnému konci. Tím vytvoříme podmínky pro kulturní vyžití občanů města Svitav, obcí spádové oblasti i okresu jako celku.

Doufáme, že letošní Festival založí tradici, že se bude opakovat i v dalších letech. Přejme si všichni vespolek, aby se následné Festivaly dočkaly spolu s námi nového kulturního zařízení, aby mohly působit na výchovu socialistického člověka a prostě lidí pobavit v opravdu důstojném a příjemném prostředí.

Ing. Jan Pešl, předseda MěstNV Svitavy.

Festival ruských a sovětských her SVITAVY

Zpravodaj Festivalu ruských a sovětských her č. 2. 28. prosince 1972. Redakčně připravil Petr Průša. Vydal řídící výbor Festivalu. Cena 1 Kčs. Vytiskly Východočeské tiskárny, n. p., Pardubice, provoz Svitavy.

Necht zvítězí myšlenky Velkého října na celém světě!

Proč právě tento festival?

V naší republice probíhá celá řada divadelních přehlídek a festivalů. Připomeňme si jen v našem kraji Jiráskův Hronov, Národní přehlídku vesnických divadelních souborů ve Vysočém nad Jizerou, Klicperův Chlumec, Týništský divadelní podzim i Textilácký festival tady ve Svitavách. Uspořádá tematicky zaměřenou přehlídku k ruské a sovětské dramatu se dnes jeví jako nezbytná potřeba. Po letech podceňování sovětské dramatiky, kdy z našich jevišť zmizel nejen sovětský okruh divadelních her, ale kdy z repertoáru zmizela vynikající díla ruské klasiky, nachází dnes pokrokové síly v našem profesionálním i amatérském divadelnictví cestu k sovětskému divadlu. V minulých dvou sezónách se v ochotnickém divadle objevilo již několik inscenací, které svou kvalitou prokázaly radikální obrát v ideovém i tvůrčím přístupu ke hrám tohoto typu. Nelze také nezapomenout, že právě díky realistickému základu této dramatiky dostává se i úspěch tvůrčí a také divácký. Na důkaz můžeme uvést letošní nastudování sovětské hry J. Edlise Červen, počátek léta v provedení vesnického souboru Vysoká Líbeň na přehlídce ve Vysokém nad Jiz.

Upevňovat tvůrčí spojení se sovětským divadlem je dnes v amatérském divadelnictví velmi aktuální a nezbytný úkol. Proto jsme vytvořili v roce 1972 Festival ruských a sovětských her, právě v roce, kdy oslavujeme 50. výročí vzniku Sovětského svazu. Náš festival nechce být jen reprezentativní přehlídkou, vybírali jsme zajímavé inscenace z celé republiky, pozvali jsme k nastudování slovenský soubor. Jde nám v první řadě o konfrontaci tvůrčích postupů, a poznávání a získávání zkušeností. Budeme moci vidět dvojí provedení Ostrovského Pozdní lásky, dvojí naprosto rozdílný režisérský, ale i herecký přístup. Existenci festivalu, za vydatné pomoci orgánů KSČP, musíme umožnit amatérským režisérům i dramaturgům další poznávání sovětské dramatiky, aktuální sovětského divadla. Myšlenka festivalu musí být tvůrčím podnětem pro amatérské divadlo jako celek. Své společenské poslání naplňují ochotníci v místech svého působení, ve městech a na vesnicích. Musí jít o důslednou repertoárovou proměnu celé této oblasti zájmové umělecké činnosti. Víme, že v historii našeho amatérského divadelnictví se ukázaly pokusy pořádat takového festivaly (např. před mnoha lety v Bruntále), z podnětu sovětského divadelnictví těžila naše divadelní avantgarda a také dělnické ochotnické divadlo. Víme, že hry, jako byl Afanogenovův Strach, hra Parandža, Gor-

kého Měšťáci a řada dalších, měly v té době velký politický význam. Tato dramaturgie se stávala zbraní v rukou komunistických souborů.

Hledat cestu ke skutečným hodnotám sovětské dramatiky je to podstatné a důležité, čemu náš festival chce přispět. Víme, že amatérské divadlo má své specifické možnosti, nejsou mu dostupné technicky náročné a obsazením rozsáhlé hry. Právě proto musíme dokonale znát tento dramaturgický okruh, sbírat a pečlivě hodnotit inscenační zkušenosti, aby i v amatérských podmínkách mluvílo ruské a sovětské divadlo řečí ideově jasnou a obrazně účinnou. To přejeme letošnímu festivalu i všem jeho dalším ročníkům v příštích letech. Znamená to, že festival bude pokračovat, to již jako soutěžní přehlídka nejzajímavějších inscenací z českých krajů s přizváním slovenského souboru.

VÍTĚZ KRAJSKÉ PŘEHLÍDKY

Na Festivalu se představí soubor Domu odborů v Chocni, který nastudoval sovětskou hru Maxima Gorkého Vassa Železnovova. Tato inscenace prošla vítězně okresní přehlídkou Zambereckým divadelním májem a získala letos v říjnu na krajské přehlídce nejlepší inscenaci v Týništi nad Orli. I cenu. Je to představení, které je zajímavé řadou hereckých výkonů, které přinášejí nové prvky proti dosavadní inscenační tradici této hry.

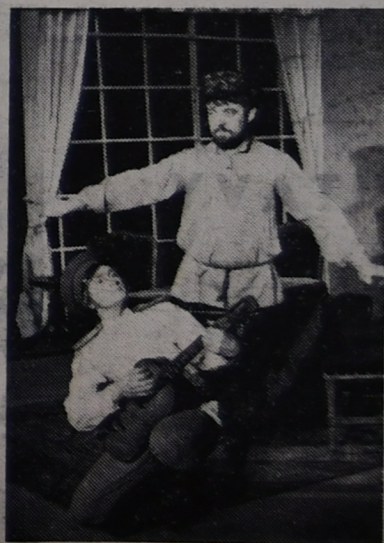
Při příležitosti konání Festivalu ve Svitavách chceme připomenout Týništský divadelní podzim, který letos proběhl již v pátém ročníku. I tady pracuje obětavý divadelní soubor, s nímž se mohli svitavští diváci seznámit na letošním Textiláckém divadelním festivalu, kde uvedl známou Klicperovu veselohru Ženský boj.

Každá amatérská přehlídka vyžaduje velké zájem organizátorů, dobrovolných a ochotných lidí, kteří nezištně vydávají část svého volného času ve prospěch společensky potřebné a závažné události. Je v našem kraji mnoho takových míst — Hronov, Vysoké nad Labem, Chrudim a také Svitavy. To dokládá i existenci letošního festivalu. Z hlediska souborů jsou tyto přehlídky závažným momentem v jejich odborném růstu, jsou cennou společenskou objednávkou umožňující realizovat nastudovanou inscenaci. A tak vítěz určité přehlídky je zároveň

Politika a umění, zvláště poezie, mají mnoho styčných bodů; politika i umění se snaží co nejsilněji otrást člověkem a povznést ho, politika i umění musí usilovat o to, aby co nehlouběji pochopily a vyčerpaly lidskou duši. Naprosto není pravda, že „politická píseň je vždy špatnou písní“ — politika a umění se mohou rozmanitě obohacovat, politika může poskytovat umělcům nejvznešenější materiál a nejintenzivnější podněty, a umění může nesporně upevňovat síly politického bojovníka.

(A. N. Lunačarskij)

vítězem všech těch, kteří připravili to dobré společenské zázemí, ze kterého mohla dobrá inscenace vyrůst.

Snímek z chocoňské inscenace dramatu Maxima Gorkého Vassa Železnovova, která bude uvedena na zahájení krajského semináře O sovětském divadle dne 8. prosince 1972.

Seminář o sovětském divadle

Krajské kulturní středisko v Hradci Králové a krajský výbor SČSP připravují do Svitav krajský seminář o sovětském divadle a sovětské dramaturgii. Seminář se uskuteční ve dnech 8.—10. prosince v sále Okresního kulturního střediska ve Svitavách. V pátek večer, kdy se účastníci sjedou do Svitav, bude společná návštěva divadelního představení. V sobotu bude od rána do odpoledne přednáška o sovětském divadle. V průběhu dne navštíví semináristé v rámci studijního programu i zvláštní představení lout-

kářského souboru ze Svitav s úspěšnou inscenací sovětské loutkové hry Kačátko. V neděli bude kritická beseda o zhlédnutých inscenacích.

Seminář chce zhodnotit dosavadní výsledky našich souborů v práci na ruské a sovětské dramatické a zároveň chce ukázat na perspektivy v tomto oboru v letech příštích. Organizátorům jde o velice solidní přehled dramaturgických novinek, které by mohly být vodítkem pro práci souborů v příštím roce. To je také hlavní cíl a smysl semináře.

Nedílnou součástí programu je také poznávání postupů a metod sovětského divadla v současnosti i v avantgardním období, které znamenalo pro naše divadelnictví první hluboké a trvalé sblížení se sovětským uměním.

Předprodej vstupenek na jednotlivá představení Festivalu ruských a sovětských her je v Jednotném klubu pracujících ve Svitavách.

K Festivalu vyšla programová brožura s celou řadou zajímavých článků o uváděných hrách a jejich autorech. Její cena je 3 Kčs a lze ji zakoupit při jednotlivých představeních nebo přímo v JKP.

V průběhu semináře a při otevření výstavy 50 let SSSR vystoupí vítězové soutěže SČSP Puškinův památník. Tato minipřehlídka vítězů Východočeského kraje je dalším zajímavým doplňkem festivalu.

Upozorňujeme návštěvníky, že program divadla 9. prosince začíná již v 18,30 hod. slavnostním zasedáním k závěru Měsíce čs.-sovětského přátelství, po kterém bude bezprostředně navazovat uvedení slovenské inscenace Ostrovského hry Pozdní láska.

VÝSTAVA 50 LET SSSR

Okresní kulturní středisko ve Svitavách ve spolupráci s Krajským kulturním střediskem v Hradci Králové otevře dne 8. prosince v 16 hodin krajskou putovní výstavu nazvanou 50 let SSSR, která projde všemi okresy našeho kraje. Na vernisáži výstavy uslyší návštěvníci nejlepší recitátory, vítěze okresní soutěže vyhlášené k Měsíci přátelství a některé recitátory ze soutěže Puškinův památník. Výstava se obrací především k současnému životu sovětského lidu, přináší zajímavé pohledy do všech šestnácti svazových republik. Zvláštní místo je zde věnováno sovětské vědě, kultuře a životu mládeže.

SVITAVY 72

Festival ruských a sovětských her

SVITAVY 72 - Festival ruských a sovětských her - Vydává řídící výbor Festivalu - Redakce: Petr Průša - Toto číslo vyšlo 18. 11. 1972 v nákladu 2.000 kusů - Vytiskly Východočeské tiskárny, n. p., Pardubice, provoz Svitavy

Lidové divadlo Svitavy

Na závěr Festivalu vystoupí soubor Lidového divadla, který studuje jevištní úpravu sovětské hry Konstantina Simonova Ruská otázka. Úprava spočívá v politické aktualizaci původního textu, který je zasazen do roku 1946, krátce po skončení druhé světové války. Na přípravách hry se podílí celý soubor za pomoci odborných pracovníků Krajského kulturního střediska v Hradci Králové. Inscenace bude ne-

jen herecky, ale také scénograficky a technicky velice obtížná. Tento experiment sleduje na prvním místě problematiku žánru politicko agitační hry, na druhém místě zvládnutí některých novějších technických prostředků v oblasti scénografie. Režisérem představení je Jiří Kareš, scénografem Antonín Vorel, šéf výtvary Divadla brí Mrštík v Brně.

Mladý pardubický soubor KD ROH Dukla Pardubice pravidelně uvádí ve svém repertoáru inscenace sovětských pohádek pro děti. Korostylevova pohádka modernizuje známý příběh Doktora Bolito a jeho výlet za zvířátky do Afriky.